

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

F.No.PRO/37

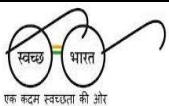
19th March 2024

Greetings from Central University of Gujarat

मां, मातृभूमि और मातृभाषा का कोई विकल्प नहीं: प्रो. रमाशंकर दूबे

- सीयूजी में भाषा सम्मेलन का आयोजन

गांधीनगर। भारतीय भाषा संस्कृति की संवाहिका है। हमारी संस्कृति का प्रवाह भारतीय भाषाओं से ही संभव हो सका है। मातृभाषा में मौलिक अभिव्यक्ति होती है। आज राष्ट्रीय शिक्षा नीति मातृभाषा के प्रति शिक्षा के नए आयाम स्थापित कर रही है। हमें भाषा के लालित्य एवं सौंदर्य को बढ़ाना होगा। ये कहना है, गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय के कुलपति प्रो. रमाशंकर दूबे का। मंगलवार को भारतीय भाषा समिति (शिक्षा मंत्रालय) एवं गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय के संयुक्त तत्वावधान में आयोजित भारतीय भाषा सम्मेलन की अध्यक्षता करते हुए उन्होंने कहा कि अब आवश्यकता है हम हमारी मातृभाषा को संवारे। उन्होंने कहा कि मां, मातृभूमि और मातृभाषा का कोई विकल्प नहीं है। हमारी मातृभाषा पर हमको गर्व करना चाहिए। सम्मेलन की मुख्य अतिथि डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर मुक्त विश्वविद्यालय, अहमदाबाद कि कुलपति प्रो. अमी उपाध्याय ने कहा कि भाषा के संकुचन से वैचारिक विश्व भी संकुचित हो रहा है। शब्द गुम होने पर संस्कृति भी गुम हो जाती है। कार्यक्रम के विशिष्ट अतिथि, वैज्ञानिक एवं तकनीकी शब्दावली आयोग, शिक्षा मंत्रालय के अध्यक्ष प्रो. गिरीश नाथ झा ने कहा कि वर्तमान में कई भाषाएं गौण हैं। आयोग के पास 30 लाख शब्दों का मुद्रित कोष है। हमारे पास 22 मुख्य भाषाएं हैं। 270 मातृ भाषाओं में शिक्षण हो रहा है, वहीं 121 भाषा

एक शब्द स्वच्छता की ओर

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोननं.-

07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

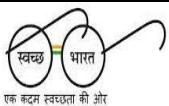
By Speed Post/By Email/By Hand

समुदाय है। हमारा ध्येय है, स्कूली शिक्षा को पूर्ण रूप से मातृ भाषा में हो। हमारे पास लिखित सामग्री कम होने से शब्दावली निर्माण में देरी हो रही है। हमें अब भाषा समुदाय को संचालित करना होगा। शब्दावली आयोग ने 50 से अधिक परिभाषा कोर्स बनाए हैं। कार्यक्रम के संयोजक प्रो. सुरेश कुमार अग्रवाल ने बताया कि हमारी मातृभाषा एकता एवं अखंडता की वाहक है। शिक्षा में परिवर्तन के लिए हमें भाषा में परिवर्तन करना होगा। इस अवसर दूसरे विशिष्ट अतिथि डॉ. ओउम् प्रकाश पाण्डेय ने भाषा के संरक्षण की बात कही। भाषा ईश्वरीय देन है, मानव निर्मित नहीं है। भाषा सम्मेलन में उद्घाटन सत्र के साथ ही विभिन्न तकनीकी सत्रों का आयोजन किया गया। सम्मेलन के सह-समन्वयक डॉ. बालुदान बारहठ ने सभी आगंतुकों का धन्यवाद ज्ञापित किया।

No substitute for mother, motherland and mother tongue: Prof. Rama Shanker Dubey

- CUG observes Bhasha Sammelan

Gandhinagar. Indian language culture is a reservoir. The flow of our culture could only have been possible through Indian languages. There is fundamental expression in the mother tongue. The National Education Policy is establishing new dimensions of education towards the mother tongue. We need to enhance the richness and beauty of language. This was stated by Prof. Rama Shanker Dubey, Vice-Chancellor of Central University of Gujarat. While presiding over the Bhartiya Bhasha Sammelan organized jointly by the Bhartiya Bhasha Samiti (Ministry of Education) and Central University of Gujarat on Tuesday, he said that it is now necessary for us to nurture

एक मूढ स्वधरा की ओर

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोननं.-

07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

150
YEARS OF
CELEBRATING
THE MAHATMA

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009કે તહત સ્થાપિત)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

ડૉ. સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી

By Speed Post/By Email/By Hand

our mother tongue. He said that there is no substitute for mother, motherland, and mother tongue. We should take pride in our mother tongue. The chief guest of the conference, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Ahmedabad, Vice-Chancellor Prof. Ami Upadhyay, said that the intellectual world is also shrinking due to the contraction of language. Culture is also lost when words are lost. The special guest of the program, the chairman of

Commission for Scientific and Technical Terminology, Prof. Girish Nath Jha said that many languages are peripheral nowadays. The Commission has a printed dictionary of 30 lakh words. We have 22 main languages. Education is being imparted in 270 mother tongues, while there are 121 language communities. Our goal is to provide school education completely in the mother tongue. Due to the shortage of written material, there is a delay in the construction of vocabulary. We need to organize the language community. The Vocabulary Commission has created more than 50 definition courses. The convener of the program, Prof. Suresh Kumar Agrawal, said that our mother tongue is the carrier of unity and integrity. We need to change the language for change in education. On this occasion, the other special guest, Dr. Om Prakash Pandey, spoke about the protection of language. Language is a divine gift, not man-made. Along with the inaugural session of the Bhasha Sammelan, various technical sessions were also organized. Dr. Baludan Barahath, co-coordinator of the conference, thanked all the participants.

મા, માતૃભૂમિ અને માતૃભાષાનો કોઈ વિકલ્પ નથી : પ્રો. રમાશંકર દુબે
- CUG માં ભાષા સંમેલનનું આયોજન થયું.

ગાંધીનગર. ભારતીય ભાષા સંસ્કૃતિની વાહક છે. આપણી સંસ્કૃતિનો પ્રવાહ ભારતીય ભાષાઓ દ્વારા જ શક્ય બન્યો છે. મૂળ અભિવ્યક્તિ માતૃભાષામાં થાય છે. આજે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ માતૃભાષા પ્રત્યે શિક્ષણના નવા આયામો સ્થાપિત કરી રહી છે. આપણે ભાષાનું લાવણ્ય અને સુંદરતા વધારવી પડશે. આવું કહેવું છે ગુજરાત સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટીના કુલપતિ પ્રો. રમાશંકર દુબેજીનું. મંગળવારે ભારતીય ભાષા સમિતિ (શિક્ષણ મંત્રાલય) અને સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાતના સંયુક્ત નેજા હેઠળ આયોજિત ભારતીય ભાષા પરિષદની અધ્યક્ષતામાં તેમણે કહ્યું કે હવે આપણી માતૃભાષાને સમૃદ્ધ કરવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. તેમણે કહ્યું કે માતા, માતૃભૂમિ અને માતૃભાષાનો કોઈ વિકલ્પ નથી. આપણને

एक कदम स्वच्छता की ओर

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોનનં.-

07923977407, ફેક્સ-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

150
YEARS OF
CELEBRATING
THE MAHATMA

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009કે તહત સ્થાપિત)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

ડૉ. સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી

By Speed Post/By Email/By Hand

આપણી માતૃભાષા પર ગર્વ હોવો જોઈએ. કોન્ફરન્સના મુખ્ય મહેમાન તરીકે ડો.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીઅમદાવાદના વાઇસ ચાન્સેલર પ્રો. અમીબેન ઉપાધ્યાયે જણાવ્યું હતું કે ભાષા સંકોચાવા ને કારણે વૈચારિક વિશ્વ પણ સંકોચાઈ રહ્યું છે. જ્યારે શબ્દો ખોવાઈ જાય છે ત્યારે સંસ્કૃતિ પણ ખોવાઈ જાય છે. કાર્યક્રમના અતિથિ વિશેષ તરીકે શિક્ષણ મંત્રાલયના વૈજ્ઞાનિક અને ટેકનિકલ પરિભાષા આયોગના અધ્યક્ષ પ્રો. ગિરીશ નાથ ઝાએ કહ્યું કે હાલમાં ઘણી ભાષાઓ ગૌણ છે. કમિશન પાસે 30 લાખ શબ્દોનો મુદ્રિત કોર્પસ છે. અમારી પાસે 22 મુખ્ય ભાષાઓ છે. શિક્ષણ 270 માતૃભાષાઓમાં થઈ રહ્યું છે, જ્યારે 121 ભાષા સમુદાયો છે. અમારો હેતુ માતૃભાષામાં શાળા શિક્ષણ આપવાનો છે. અમારી પાસે ઓછી લેખિત સામગ્રી ઉપલબ્ધ હોવાને કારણે શબ્દભંડોળ નિર્માણમાં વિલંબ થઈ રહ્યો છે. આપણે હવે ભાષા સમુદાયનું સંચાલન કરવાનું છે. ભાષા આયોગે 50 થી વધુ પરિભાષા અભ્યાસક્રમો બનાવ્યા છે. કાર્યક્રમના સંયોજક પ્રો. સુરેશકુમાર અગ્રવાલે જણાવ્યું હતું કે આપણી માતૃભાષા એકતા અને અખંડિતતાની વાહક છે. શિક્ષણ બદલવું હોય તો ભાષા બદલવી પડશે. આ પ્રસંગે બીજા વિશેષ મહેમાન ડો.ઓમપ્રકાશ પાંડેએ ભાષાના જતન વિશે વાત કરી હતી. ભાષા એ ઈશ્વરની ભેટ છે, માનવસર્જિત નથી. ઉદઘાટન સત્રની સાથે સાથે ભાષા પરિષદમાં વિવિધ ટેકનિકલ સત્રોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કોન્ફરન્સના સહ સંયોજક ડો.બાલુદાન બારહદે તમામ મુલાકાતીઓનો આભાર માન્યો હતો.

एक कदम स्वच्छता की ओर

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોનનં.-

07923977407, ફેક્સ-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

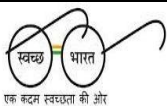
(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोननं.-

07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

एक कदम स्वच्छता की ओर

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोननं.-

07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

150 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

With regards,
Your Truly,

Sunil sharma

Dr. Sunil Kumar Sharma
Public Relations Officer
Central University of Gujarat,
Sector-29, Gandhinagar,
Gujarat, India-382030
+918963840032
Email Id – pro@cug.ac.in
Web www.cug.ac.in

Don't print unless it's necessary.... Let's save environment.

एक कदम स्वच्छता की ओर

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोननं.-

07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

